

Implementácia odporúčania OECD a ďalších medzinárodných organizácií na zavedenie trestnej zodpovednosti právnických osôb

Anotácia: Cieľom článku je oboznámiť čitateľov s obsahovým zameraním inštitútu trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý bol do právneho poriadku Slovenskej republiky inkorporovaný zákonom č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom novej právnej úpravy bolo zaviesť sankcionovanie právnických osôb, ak došlo v súvislosti s ich činnosťou k spáchaniu trestného činu za podmienok stanovených Trestným zákonom. Potreba zaviesť trestnú zodpovednosť právnických osôb vyplynula z mnohých medzinárodných a nadnárodných záväzkov a odporúčaní, ktorými je Slovenská republika viazaná. Jedným z nich je aj Dohovor o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách, prijatý medzinárodnou organizáciou OECD.

Kľúčové slová: zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Trestný zákon, trestná zodpovednosť právnických osôb, implementácia odporúčania OECD, právna úprava trestnej zodpovednosti právnických osôb v krajinách Európskej únie, trestné právo v Slovenskej republike, Dohovor o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách.

Úvod

Slovenská republika je plnohodnotným členom viacerých medzinárodných organizácií, ktorých členstvo predpokladá implementáciu odporúčaní do právneho poriadku Slovenskej republiky. Nutnosť zavedenia **sankcií pre právnické osoby, ak došlo v súvislosti s ich činnosťou k spáchaniu trestného činu**, vyplýva z mnohých medzinárodných dokumentov. Jedným z týchto dokumentov je aj Dohovor o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách (ďalej len „dohovor“), prijatý negociačnou konferenciou členských krajín OECD spolu s Argentínou, Brazíliou, Bulharskom, Chile a Slovenskou republikou dňa 21. novembra 1997, podpísaný dňa 17. decembra 1997 v Paríži. Pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 23. novembra 1999 na základe článku 15 ods. 1. dohovoru. Dohovor bol publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 318/1999 Z. z. oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky.¹

Uvedený dohovor bol prvým významným medzinárodným nástrojom prijatým s cieľom postihovať korupciu, osobitne v medzinárodných obchodných transakciách, po ktorom nasledovali dohovory prijaté na pôde Rady Európy a OSN. Osobitosťou dohovoru je jeho monitorovací mechanizmus, vykonávaný „Pracovnou skupinou OECD pre úplatkárstvo v medzinárodných obchodných transakciách“, v zmysle článku 12 dohovoru, ktorého cieľom je zabezpečiť úplnú implementáciu a vykonávanie dohovoru. Slovenská republika sa stala členom tejto pracovnej skupiny už v roku 1997, t. j. ešte pred nadobudnutím právoplatného členstva v OECD, a preto sa mohla podieľať tak na príprave, ako aj následnej implementácii dohovoru do právneho systému Slovenskej republiky.

V ustanovení článku 2 uvedeného dohovoru sa uvádza „Každá strana prijme v súlade so svojimi právnymi princípmi také opatrenia, ktoré sú potrebné na stanovenie právnej zodpovednosti právnických osôb za podplácanie zahraničného verejného činiteľa“. Napriek tomu, že dohovor, platný v Slovenskej republike od roku 1999, ako aj rad ďalších dohovorov a medzinárodných dokumentov, ku ktorým pristúpila Slovenská republika, ukladali vyvedenie trestnej zodpovednosti právnických osôb, implementáciu tohto odporúčania do právneho systému Slovenskej republiky priniesol až zákon č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení

¹ Korupcia prekážka rozvoja, Veľvyslanectvo USA, Bratislava, október 1999, 36 strán, str. 19

a doplnia zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1. Existujúce modely trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb v Európskej únii

Vychádzajúc z poznatkov existujúcich modelov **trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb**, možno konštatovať, že v mnohých krajinách sa uplatňujú rôzne prístupy k jej ponímaniu či obsahovému vymedzeniu. Medzinárodné dohovory vyžadujúce zaviesť zodpovednosť právnických osôb za trestné činy ponechávajú na jednotlivých krajinách, či uvedenú zodpovednosť upravia ako trestnú alebo administratívnu.

Pre anglosaský systém práva, ako aj pre niektoré členské štáty Európskej únie (napr. Holandsko, Francúzsko, Portugalsko) je charakteristický model tzv. **priamej trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb**. V tomto prípade sa voči právnickým osobám vyvodzujú štandardné priame tresty, pričom tieto nie sú podmieňované trestným stíhaním fyzickej osoby².

V rámci kontinentálneho systému práva sa okrem priamej trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb uplatňuje aj model tzv. **nepriamej trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb** (napr. v Španielsku), kde formálne trestnoprávna zodpovednosť právnických osôb síce nie je vyjadrená a trestne zodpovedné sú len fyzické osoby, konajúce v mene právnickej osoby, ale zákon súčasne umožňuje právnickým osobám v trestnom konaní uložiť niektoré trestnoprávne sankcie, ktoré nie sú definované ako tresty. V tomto prípade ide o tzv. vedľajšie dôsledky trestného činu fyzickej osoby, ktoré sa pričítajú právnickej osobe².

Tretím prístupom k chápaniu protiprávnej činnosti právnických osôb je postihovanie tohto konania normami **administratívnoprávnej povahy** (napr. Nemecko). Pri tomto modeli právnická osoba nezodpovedá za trestný čin spáchaný fyzickou osobou, ale za vlastné protiprávne konanie, ktorého znaky však nie sú vyjadrené v skutkových podstatách trestných činov. Preto aj pokuta a ďalšie sankcie, ktoré umožňuje uložiť právnickej osobe zákon o priestupkoch, nie sú považované za trestné sankcie, ale za správne sankcie.

Odlíšná úprava hmotnoprávnych podmienok zodpovednosti právnických osôb v jednotlivých krajinách sa síce kategorizuje do systému priamej a nepriamej trestnej zodpovednosti a v prípade Nemecka sa zo systému trestnej zodpovednosti vylučuje, no sankcie sú pri všetkých týchto modeloch ukladané **v trestnom konaní trestným súdom**.

2. Proces zavedenia trestnej zodpovednosti právnických osôb v Slovenskej republike

V Slovenskej republike bol uskutočnený pokus riešiť postih právnických osôb za konanie, ktoré naplnia znaky skutkovej podstaty trestného činu, už v roku 2004. Vládny návrh pripravovaného Trestného zákona upravoval hmotnoprávne predpoklady trestnej zodpovednosti právnických osôb v piatej hlave všeobecnej časti Trestného zákona. Rozsah zodpovednosti z hľadiska trestných činov, za ktoré mala zodpovedať právnická osoba, nebol obmedzený, išlo teda o všeobecnú trestnú zodpovednosť. V priebehu legislatívneho procesu však piata hlava bola z návrhu zákona vypustená a nový Trestný zákon prijatý ako zákon č. 300/2005 Z. z. trestnú zodpovednosť právnických osôb neupravoval.

Legislatívne snahy o zapracovanie trestnej zodpovednosti právnických osôb do slovenského právneho poriadku pokračovali aj v roku 2006. Na účel realizácie uvedeného zámeru bol navrhnutý osobitný zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý podstatne zúžil rozsah kriminalizácie právnických osôb. V osobitnej časti Trestného zákona

² Dôvodová správa k návrhu zákona č. 224/2010 Z.z., ktorým sa mení a doplnia zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, str. 1

boli taxatívne vymedzené trestné činy, záväzné pre Slovenskú republiku z medzinárodných dokumentov, za ktoré mala právnická osoba trestne zodpovedať. Ani tento návrh však nebol prijatý.

Následne Slovenská republika pristúpila k príprave návrhu novej právnej úpravy Trestného zákona, ktorá by zaviedla do právneho poriadku Slovenskej republiky postihovanie právnických osôb, ak došlo v súvislosti s ich činnosťou k spáchaniu trestného činu. Nový legislatívny návrh bol pripravovaný už v priebehu rokov 2007 a 2008. Konečná podoba návrhu novej právnej úpravy Trestného zákona (zákon č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) bola prerokovaná vládou Slovenskej republiky dňa 3. 2. 2010 a schválená Národnou radou Slovenskej republiky dňa 27. 4. 2010

Slovenská republika v predmetnej právnej úprave Trestného zákona zvolila tzv. **nepriamu trestnú zodpovednosť** podľa španielskeho vzoru. Dôvodom na zavedenie tohto modelu trestnej zodpovednosti je skutočnosť, že slovenské trestné právo je postavené na zásade individuálnej trestnej zodpovednosti fyzickej osoby, na zásade personalitý trestov, pričom nepozná kolektívnu zodpovednosť. Na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podľa slovenského právneho poriadku je potrebná vôľová zložka a tá u právnickej osoby absentuje, z toho dôvodu bola do právneho poriadku zavedená nepriama trestná zodpovednosť za trestné činy spáchané právnickou osobou. Ide však o významný prelom v doterajšom koncepte trestnej zodpovednosti výlučne fyzickej osoby, ktorý umožňuje právnickým osobám v trestnom konaní uložiť niektoré trestnoprávne sankcie.

Otázkou trestnej zodpovednosti právnických osôb v slovenskom trestnom práve sa v svojej publikácii zaoberajú aj doc. Yvetta Turayová a prof. Milan Čič³: „Naše trestné právo v celej svojej histórii zakladá trestnú zodpovednosť výlučne na individuálnej trestnej zodpovednosti fyzických osôb. Tak je to aj v prípade spolupáchateľstva a účasti. Zodpovednosť právnickej osoby je imaginárna – pomyselná. Vždy ju niekto svojou fyzickou, vôľovou a rozumovou podstatou reprezentuje (usmerňuje). Tieto atribúty nemá právnická osoba. Nemôže teda sama o sebe rozhodovať a konať. Robí to len jednotlivец alebo kolektív. Preto právnickú osobu možno len sankcionovať za následky konania fyzickej osoby.“

3. Zavedenie trestnoprávnych sankcií v podobe ochranných opatrení

Zákon č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ustanoveniach § 83a a § 83b zavádza do Trestného zákona voči právnickým osobám za protiprávne konanie, pri ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, nové trestnoprávne sankcie v podobe ochranného opatrenia zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku.

a) Zhabanie peňažnej čiastky

Zavedenie trestnoprávnych sankcií právnických osôb vychádza zo skutočnosti, že právnické osoby, podobne ako fyzické osoby, majú zodpovednosť v právnych vzťahoch a sú spôsobilé na právne i protiprávne úkony. Za protiprávne konanie, stanovené Trestným zákonom, súd môže právnickej osobe uložiť sankciu zhabania peňažnej čiastky vo výške od 800 eur do 1 660 000 eur.

Sankcia zhabania určenej výšky peňažných prostriedkov môže byť uložená právnickej osobe, ak bol v súvislosti s jej činnosťou spáchaný trestný čin, hoci aj v štádiu pokusu alebo ak došlo k účasti na trestnom čine v súvislosti s výkonom oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu, prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby, vykonávať kontrolu v

³ TURAYOVÁ, Y., ČIČ, M. *Spoločnosť proti zločinu*, VEDA vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2009, 232 strán, s. 63

rámci tejto právnickej osoby, alebo zanedbaním dohľadu alebo náležitej starostlivosti v tejto právnickej osobe.

Pri stanovení výšky zhabania peňažnej čiastky sa zohľadňujú poľahčujúce, resp. priťažujúce okolnosti, akými sú závažnosť spáchaného trestného činu, rozsah činu, získaný prospech, spôsobená škoda, okolnosti spáchania trestného činu a následky pre právnickú osobu⁴.

V súvislosti s ochranným opatrením zhabania peňažnej čiastky boli vykonané čiastkové zmeny v oblasti správy a vymáhania súdnych pohľadávok. Súdnou pohľadávkou sa stala aj pohľadávka vyplývajúca z rozhodnutia súdu o zhabaní peňažnej čiastky v trestnom konaní⁵.

b) Zhabanie majetku

Na uloženie ochranného opatrenia zhabania majetku právnickej osobe musia byť splnené podmienky: spáchaný trestný čin, hoci aj v štádiu pokusu, alebo ak došlo k účasti na taxatívne vymedzenom trestnom čine uvedenom v § 58 ods. 2 Trestného zákona, teda k trestnému činu, pri ktorom je súd povinný uložiť trest prepadnutia majetku fyzickej osobe, a ak právnická osoba nadobudla majetok alebo jeho časť trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti, alebo v súvislosti s výkonom oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu, prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby, vykonávať kontrolu v rámci tejto právnickej osoby, alebo zanedbaním dohľadu alebo náležitej starostlivosti v tejto právnickej osobe.

Vo veci uloženia ochranného opatrenia zhabania majetku rozhoduje trestnoprávny súd. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu o uložení trestu zhabania majetku príslušný súd toto rozhodnutie doručí konkurznému súdu, ktorý je povinný bezodkladne bez návrhu rozhodnúť o vyhlásení konkurzu na majetok právnickej osoby. Konkurzný súd rozhodne uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie⁶.

Zhabanie majetku postihuje právnickú osobu v rozsahu, ktorý jej patrí pri výkone ochranného opatrenia zhabania majetku po ukončení konkurzného konania, a to výťažok zo speňaženia majetku, majetok vylúčený zo súpisu majetku podstát a majetok podliehajúci konkurzu, ak nedošlo k speňaženiu majetku.

Ochranné opatrenie zhabania majetku súd právnickej osobe neuloží za predpokladu, že ochranu spoločnosti je možné zabezpečiť aj bez zhabania majetku právnickej osoby vzhľadom na závažnosť spáchaného trestného činu, rozsah činu, získaný prospech, spôsobenú škodu, okolnosti spáchania trestného činu, následky pre právnickú osobu alebo dôležitý verejný záujem. V danom prípade súd uloží dotknutej právnickej osobe ochranné opatrenie zhabania peňažnej čiastky.

c) Zhabanie peňažnej čiastky a zhabanie majetku

Uloženie ochranného opatrenia zhabania majetku alebo ochranného opatrenia zhabania peňažnej čiastky navrhuje prokurátor návrhom na ich uloženie podaným na trestnoprávny súd, kde bolo začaté trestné stíhanie vo veci. Návrh prokurátora nie je podmienený zistením, kto spáchal trestný čin. Ak súd zistí dôvod na uloženie ochranného opatrenia zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku, môže ho uložiť aj bez návrhu prokurátora. Rozdiel medzi ochrannými opatreniami zhabania peňažnej čiastky a zhabania majetku je v skutočnosti, že uloženie **zhabania peňažnej čiastky právnickej osobe je fakultatívne, zatiaľ čo uloženie zhabania majetku je obligatórne.**

⁴ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

⁵ Zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov

⁶ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Ochranné opatrenie zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku nie je možné uložiť právnickej osobe, ktorej majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie, alebo ak by výkonom ochranného opatrenia bol postihnutý majetok štátu alebo Európskej únie, orgánom cudzieho štátu, medzinárodným organizáciám verejného práva, ani vtedy, ak došlo k zániku trestnosti činu, v súvislosti s ktorým sa má ochranné opatrenie uložiť, premlčaním trestného stíhania alebo na základe účinnej ľútosti.

Účelom uvedenej právnej úpravy Trestného zákona je nepostihnúť veriteľov právnickej osoby, ktorí sa nezúčastnili na páchaní trestnej činnosti, vrátane jej zamestnancov. Z dôvodu ochrany práv veriteľov a zamestnancov právnickej osoby na majetok dotknutej právnickej osoby sa vyhlasuje konkurz. Právna úprava tak preferuje primárne uspokojenie pohľadávok veriteľov a zamestnancov právnickej osoby a až následne represívnu sankciu majetkovej ujmy voči právnickej osobe.

Ak sa právnická osoba zlúči, splynie alebo rozdelí, trestnoprávnu sankciu súd uloží právnemu nástupcovi zaniknutej právnickej osoby. Zaplatená alebo vymožená peňažná čiastka alebo zhabaný majetok z ochranného oparenia pripadnú štátu, ak súd nerozhodne inak na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Účinnosť spomínanej novely Trestného zákona bola v zmysle zákona stanovená od 1. septembra 2010. Sankciu zhabania majetku alebo zhabania peňažnej čiastky je možné uložiť právnickej osobe, ak bol trestným činom, v súvislosti s ktorým má byť uložené ochranné opatrenie, spáchaný trestný čin, hoci aj v štádiu pokusu, alebo ak došlo k účasti na trestnom čine po 31. auguste 2010, teda najskôr dňom účinnosti novely Trestného zákona.

4. Právne implikácie zavedenia trestnej zodpovednosti právnických osôb

Trestná zodpovednosť právnických osôb v slovenskej judikatúre je nový právny inštitút, ktorý umožňuje vykonať trestnú sankciu aj v prípadoch, keď je skutok preukázaný, ale páchatel zostáva neznámy. Ide o nepriamy model trestnej zodpovednosti právnických osôb. Pri tomto modeli sú naďalej trestne zodpovedné len fyzické osoby, ale právnickým osobám možno ukladať trestnoprávne sankcie v podobe ochranného opatrenia zhabania majetku alebo peňažných sankcií.

V súvislosti s novelou Trestného zákona a zavedením ochranných oparení zhabania peňažnej čiastky a zhabania majetku boli do zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku zakomponované viaceré legislatívne zmeny. Išlo najmä o zmeny týkajúce sa trestného rozkazu, ktorý môže uložiť samosudca na urýchlenie vybavenia opatrenia zhabania peňažnej čiastky. Zhabanie peňažnej čiastky môže samosudca uložiť len do výšky 331 930 eur, pričom zhabanie majetku právnickej osobe trestným rozkazom uložiť nemožno⁷.

Do Trestného poriadku boli v súvislosti s novozavedenými ochrannými opatreniami zakomponované aj ustanovenia týkajúce sa výkonu cudzieho rozhodnutia ukladajúceho peňažné sankcie a prepadnutie majetku právnickým osobám.

Okrem zmien Trestného zákona a Trestného poriadku boli súčasne vykonané zmeny súvisiacich zákonov, a to zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov a zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁷ Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok

Na základe právnej úpravy zákona č. 330/2007 Z. z. sú v registri trestov evidované aj údaje o právnických osobách, ktorým bolo právoplatným rozhodnutím súdu uložené ochranné opatrenie zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku⁸.

Záver

Jedným z kľúčových odporúčaní OECD pri monitorovaní a hodnotení stavu implementácie Dohovoru o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách bolo zavedenie trestnoprávneho postihu právnických osôb do právneho poriadku Slovenskej republiky. Slovenská republika prijatím zákona č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, úspešne zaviedla niekoľkoročné úsilie o implementáciu daného odporúčania do svojho právneho poriadku.

Toto úsilie ocenil vo svojom vyjadrení aj generálny tajomník OECD, José Ángel Gurría. V tlačovej správe "OECD víta zmenu v Slovenskej republike smerom k zodpovednosti firiem za zahraničnú korupciu" zo dňa 22. júna 2010 José Ángel Gurría uviedol: „Zavedenie inštitútu trestnej zodpovednosti právnických osôb do legislatívy Slovenskej republiky je veľmi vítané. Vyslala silný signál o záväzku boja proti korupcii a pomáha vytvárať vyrovnané pole pôsobnosti pre firmy, ktoré súťažia v medzinárodnom prostredí“⁹.

Koncept trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý Slovenská republika zaviedla do svojho právneho poriadku, nemá tradíciu v kontinentálnom právnom systéme, súvisí s rozsiahlym ekonomickým rozvojom, ktorý sa prejavil okrem pozitívnych vplyvov aj negatívnymi javmi v podobe závažnej hospodárskej trestnej činnosti a korupcie. Stanovenie trestnej zodpovednosti a postihu právnických osôb v trestnom konaní zákonom stanovenou ujmou na majetku má za cieľ zabrániť šíreniu týchto negatívnych javov v domacom i medzinárodnom prostredí v záujme ochrany spoločnosti.

Inštitút trestnej zodpovednosti právnických osôb inkorporovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky na jednej strane sprísňuje represívne opatrenia za protiprávne konanie právnických osôb, na druhej strane pôsobí preventívne do radov právnických osôb a zabezpečuje tak ochranu tých, ktorí zákony a právny poriadok Slovenskej republiky dodržiavajú.

Zavedením trestnej zodpovednosti právnických osôb do právneho poriadku Slovenská republika splnila svoj záväzok voči OECD i ďalším medzinárodným organizáciám, ktoré vydali rad medzinárodných dokumentov záväzných pre Slovenskú republiku. Z hľadiska boja s medzinárodnou korupciou a závažnou hospodárskou trestnou činnosťou ide o významný pokrok, ktorý posilňuje postavenie Slovenska v medzinárodnom prostredí. Slovenská republika tak ukázala, že je schopná byť rovnocenným partnerom ekonomicky najvyspelejších krajín sveta a aktívne sa podieľať na budovaní bezpečného politického a ekonomického priestoru na rozvoj svetovej ekonomiky a expanziu hospodárskeho rastu v globálnom meradle.

Literatúra

Korupcia prekážka rozvoja, Veľvyslanectvo USA, Bratislava, október 1999, 36 strán, str. 19,

⁸ Zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁹ <http://www.oecd.org>

Dohovor o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/1999 Z. z.),

TURAYOVÁ, Y., ČIČ, M. *Spoločnosť proti zločinu*, VEDA vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2009, 232 strán, s. 63,

Zákon č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Dôvodová správa k návrhu zákona č. 224/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s.1,

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon,

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok,

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

<http://www.oecd.org>

Key words: criminal liability of legal persons, implementation of the OECD recommendation, methods of different legal regulations in the European countries, new act as an amendment of the Criminal Code, the Slovak criminal law, Convention on combating bribery of foreign public officials in international business transactions.

Summary

In the article an attention is paid to a new legal instrument “criminal liability of legal persons”, which was included in the Slovak criminal law by an adoption of a new act as an amendment of the Criminal Code. The new criminal act the Parliament adopted on 27 April 2010. The new law was published in the Collection of Laws as the Act no. 224/2010 Coll. This amendment of the Criminal Code as well as Criminal Procedure Code and some other laws entered into force on 1 September 2010.

The obligation to introduce the criminal liability of legal persons into the Slovak Criminal law resulted from many international documents. One of these international documents was Convention on combating bribery of foreign public officials in international business transactions, which was issued by the OECD. The Slovak Republic was obliged to inform regularly on each plenary of the OECD about the new development of this issue and about adopted measures with regard to the introduction of the corporate liability to the Slovak legal system until the implementation of the recommendation in satisfactory manner.

The introducing the criminal liability of legal persons into the Slovak Criminal law appreciated also General Secretary of the OECD, José Ángel Gurría. “The introduction of corporate liability into the Slovak Republic’s legislation is a very welcome development,” Mr. José Ángel Gurría commented. “It sends a strong message of commitment to the fight against corruption and helps create a level playing field for firms competing internationally.”

The OECD is developing an initiative to highlight the importance of combating foreign bribery and to show its devastating impact. Bribery is a widespread phenomenon in international business transactions, including trade and investment, which raises serious moral and political concerns, undermines good governance and economic development, and distorts international competitive conditions.

Convention on combating bribery of foreign public officials in international business transactions has been in force for 10 years. During this time apart from Slovakia other 30 OECD members and 7 non-member countries have made it illegal to bribe public officials in international business transactions.

*plk. Ing. Helena Kanková,
starší referent špecialista,
oddelenia medzinárodnej spolupráce
odboru strategických analýz a
medzinárodnej spolupráce
úradu boja proti korupcii Prezídia PZ
e-mail: helena.kankova@minv.sk*

Recenzent: JUDr. Ladislav Balún